

Hemma hos dockorna.

78 H Br qv

National Library
of Sweden

Underv.
Barnb.
(Br)
qv.
U.ä.

Hemma hos * *
dockorna.

[1897]

Små bokstäfver:

a b c d e f g
h i j k l m n o p q r
s t u v w x y z å ä ö

Stora bokstäfver:

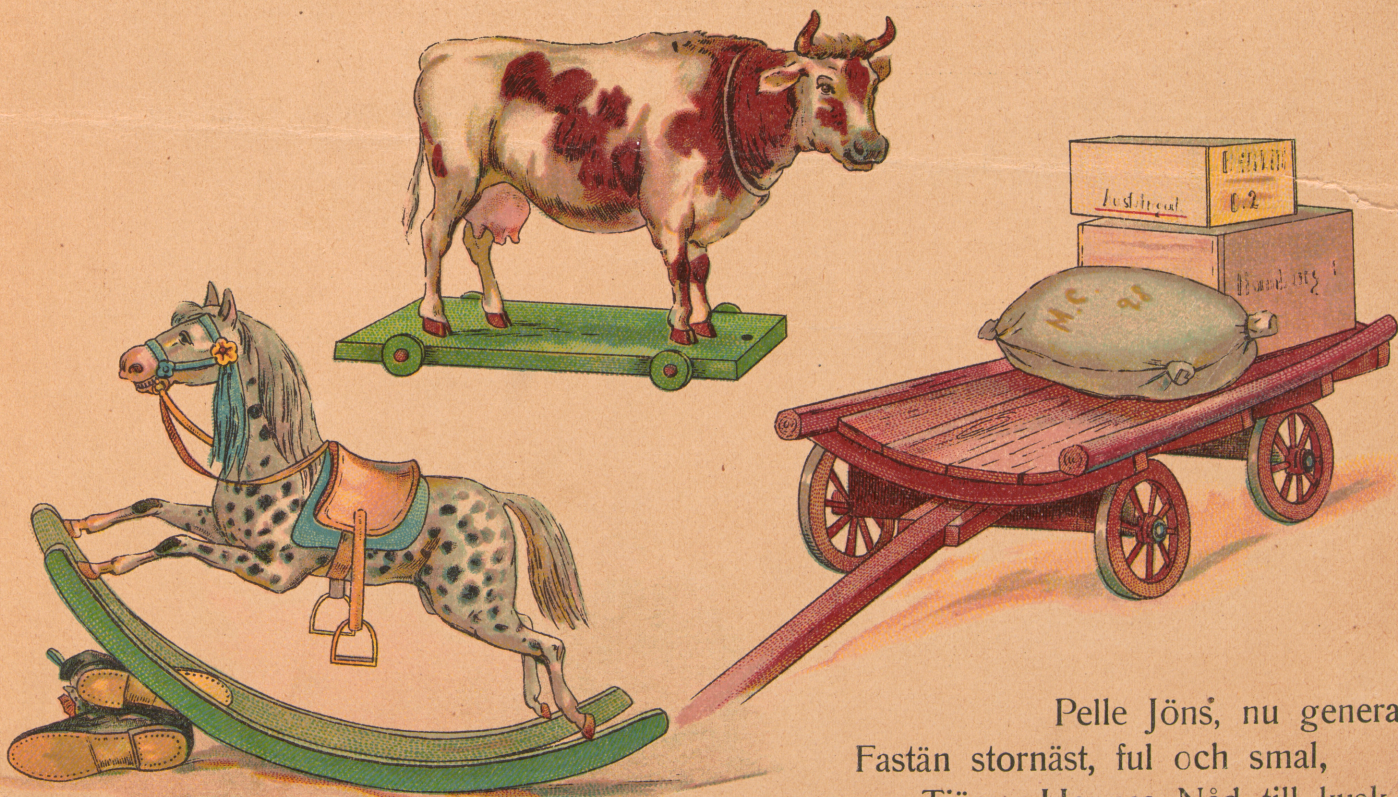
A B C D E F G
H I J K L M N O P
Q R S T U V W
X Y Z Å Ä Ö

Nästa dag man åka får,
 Fast det ej så snabbt just går
 Hvad gör det till saken!
 Brunte, pigg och vaken,

Trafvar på, så godt han kan,
 Lättjan älskar icke han.

I sin vagn, förgylld och grann,
 Sitter nådig Fru Susanne;

Pelle Jöns, nu general,
 Fastän stornäst, ful och smal,
 Tjänar Hennes Nåd till kusk
 Så i solsken som i rusk.

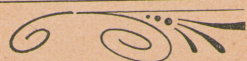
Å n g e r n .

En landtman hade med egen hand uppdragit några äppelträd. Då de första gången buro frukt, gladde han sig mycket däröfver och längtade att få smaka, huru den vore beskaffad. Men, innan äpplena hunnit mogna, kom grannens son, som var en elak gosse, till landtmannens gosse Arvid och narrade honom att följa med i trädgården och plocka af dem allesamman.

Efter några dagar gick ägaren ut i sin trädgård för att se, om äpplena ännu vore mogna. Men huru häpen blef han icke, då han fick se de plundrade träden! Mycket ledsen sade han: »Hvilken skada! Elaka pojkar ha förstört min glädje.« Faderns ledsnad gick Arvid djupt till sinnes. Han sprang till grannens son och sade: »Min far är mycket ledsen öfver att hans vackra äpplen äro borta. Vi äro skuld därtill. Nu har jag ingen ro. Han kan aldrig mera hålla af mig utan måste vara ond på mig.« Grannens son svarade: »Sådan tok du är! Din far vet ju icke, att du har tagit äpplena, och han får aldrig veta det, om du tiger därmed.« Arvid gick lugnad hem. Men, när han såg sin faders vänliga ansikte, kunde han ej se gladt på honom tillbaka, ty han tänkte på den ledsnad, han hade förorsakat honom.

Några dagar därefter gaf fadern några mogna frukter åt hvart och ett af sina barn och äfven åt Arvid. De andra barnen hoppade af glädje, men Arvid gömde ansiktet i händerna och grät bittert. »Hvarför gråter du, min gosse?« frågade fadern. Arvid svarade: »Jag kan ej fördraga längre, att du tror mig vara annorlunda, än jag är. Jag förtjänar ej, att du är så god mot mig. Nej, straffa mig, ty det var jag, som tog äpplena.«

Då slöt fadern honom i sin famn och sade: »Jag förlåter dig, mitt barn. Gifve Gud, att detta må vara första och sista gången, som du har något att dölja för mig! Då skall jag ej vara ledsen öfver de förlorade äpplena.«

V ä r m l a n d.

»Min hembygd«, säger Erik Gustaf Geijer, »har det lyckliga och egna att till en stor del ännu alltid vara ett nytt land. Man skulle ej tro, att det var så länge, sedan Olof Trätälja där först satte yxan till skogroten. Han går där än i dag.

Landet hör till den norrländska naturen. Man ser dess grundritning af vatten och berg, långsträckta vattendrag och dalar, från hvilka smärre sidogrenar förlora sig inåt bergen, emellanåt skog, utefter hvar större åbrädd eller sjöbrädd bygd, inne i skogarna många spillda vatten, torp, sätrar, aflägsna fisken, svedjefall, kolmilor, grönskande stigar, som utmärka böndernas vintervägar.

I största delen af landet har först järnet brutit bygd. Hammare klappa vid de större och mindre vattendragen. Där jag är född, voro vid en liten å, som från en skogssjö faller i Klarälven, tre järnbruk inom en fjärdingsväg. Där var ett friskt lefverne om vintern. Järnbruk och nordisk vinter höra tillhopa. Det är deras vackra årstid. Midt i sommarhettan äro Vulkans söner, pustande vid härden, en bedröflig anblick. Men om vintern bjuda de och deras omgifning ett skådespel af det hårdaste arbetes munterhet. Dessa lågor utur djup af snö, det under hvalf och pelare af is framforsande vattnet, de tunga, vidt skallande hammarslagen, som i en natur, frusen till hvila, visa, att människan är vaken, senkraft och svett i köld och drifvor, kol- och tackjärnskörare i långa rader med rimfrost i skägget, hastarna gnäggande med varma skyar ur näsborrarna, vimlet af folk och bestyr: det är en tafla att se, det är en tafla att lefva. Hur mången dag har jag ej sett detta — en med i vimlet bland skator, sparfvar och barn! — Hur mången kväll har jag ej betraktat de ur smedjan uppstigande eldkvastarna och följt de irrande gnistorna, tills de slocknade i den mörka rymden!«

Man gör musik i dag hos oss —
En riktigt fin musik förstås!

Vår Pelle spelar klarinett
Och liknar just en riktig sprätt,
Hans klädsel är så
elegant —
Se bara på vår
musikant!

Lill-Stina bjuder också till,
Och Kajsa slår sin bästa drill.

Du kan förstå, hur det skall låta;
Ja, den som hör, vill nästan gråta,

Så ljuflig är vår körs musik —
Små kråkors och små katters lik!

Se på spisen, blank och fin,

Se på lilla köksans min,

Där hon står, beredd att göra

Kakor, läckra, söta, möra!

Pelle Jöns han

skalar, skär —

Snäll och hjälpsam

städs' han är.

Och hvad Hanna lagar till,

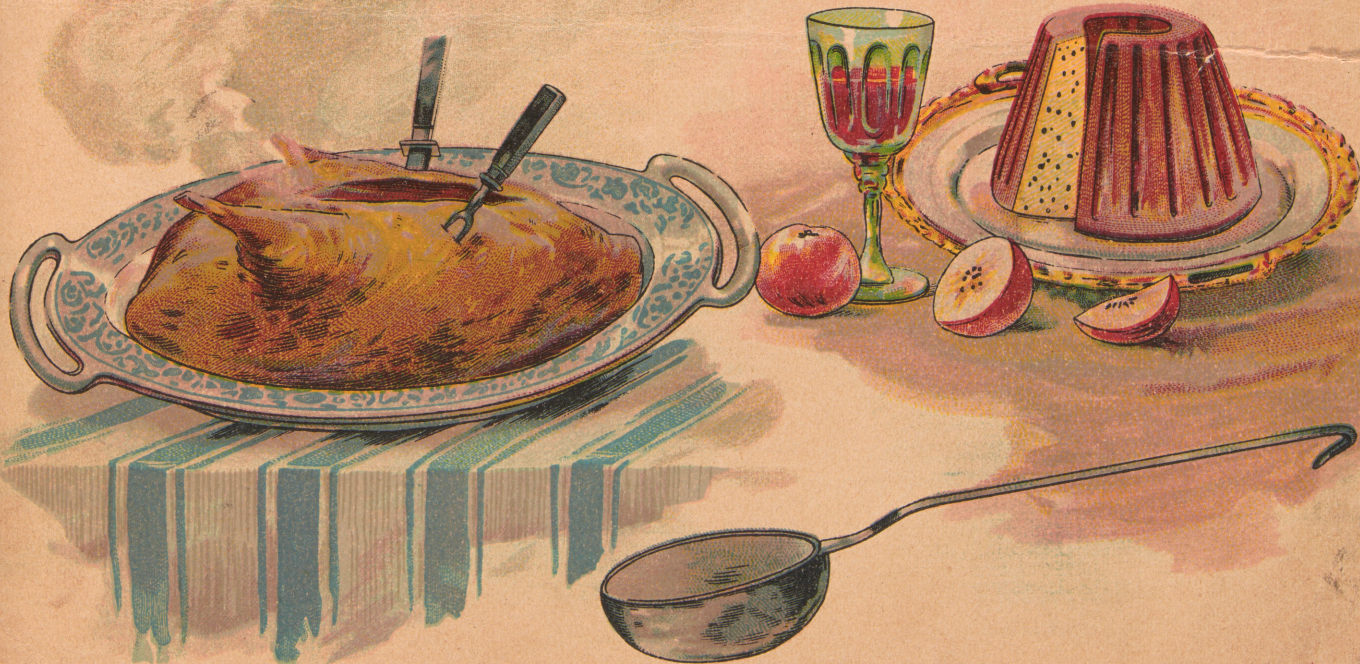
Pelle Jöns först smaka vill,

Han förstår, hur allt bör vara.

Man på socker ej får spara,

Är hans råd, och ej på smör,

Helst om puddingar man gör.

Den uppblåsta grodan.

En oxe betade vid kanten af ett träsk. Bland smådjuren i dess vatten uppehöll sig äfven några grodor. Vid prasslet i buskarna stucko de nyfiket upp sina hufvud och stirrade på oxen. Alla beundrade det stora kreaturet. Då sade en af grodorna: »Jag måtte väl kunna blifva lika stor som denna oxe.« Därpå slukade hon så mycket väder, hon förmådde. Sedan hon på detta sätt blåst upp sig, frågade hon sina kamrater, om hon icke vore lika stor som oxen. Men de andra grodorna begabbade henne och sade: »Nej, långt därifrån.« Då blef hon vred och spände ut sig så häftigt, att hon sprack, det arma kräket.

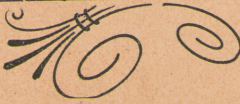

Vargen och lammet.

En varg och ett lamm kommo på samma gång till en bäck för att dricka. Vargen stod öfverst, lammet stod långt nedanför. Vargen ville döda lammet och sökte därför anledning till tvist. »Hvarför grumlar du vattnet, som jag skall dricka?« sade vargen. »Huru skulle jag kunna grumla vattnet för dig?« svarade lammet. »Vattnet rinner ju från dig ned till det ställe, där jag dricker.« Mot denna tydliga sanning kunde vargen ingenting invända.

»Men«, fortfor han, »du talade illa om mig för ett år sedan.« »Då var jag ännu icke född«, svarade lammet. »Då har din far gjort det«, sade vargen, och med raseri störtade han sig öfver lammet och ref ihjäl det.

Alltid vill våld sin vilja hafva.

En god granne.

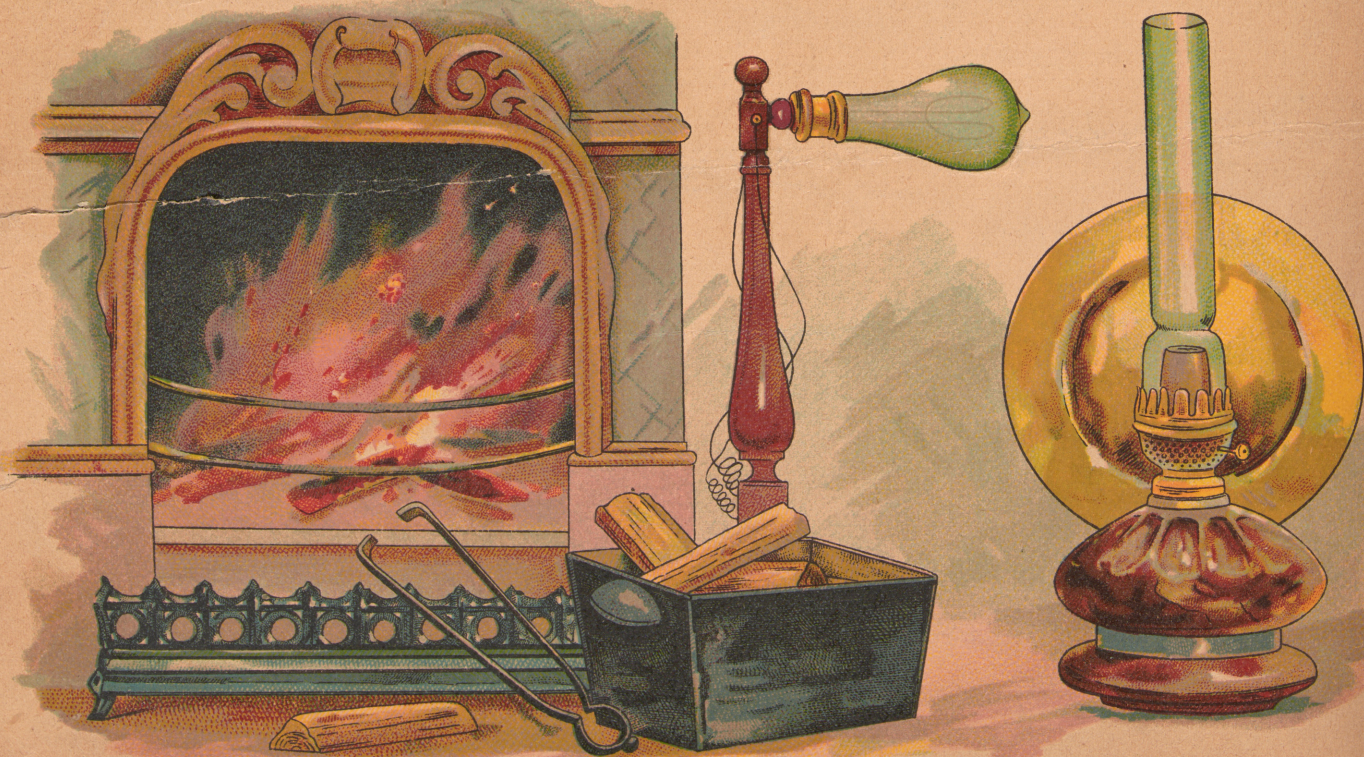
Det var en dag tidigt på hösten. På åkrarna, som omgäfvö en by, var skördarbetet i full gång. Männen gingo i en lång rad, den ene efter den andre, och afmejade säden, kvinnorna togo upp den och bundo den i kärftar samt buro dessa tillsamman och ordnade dem i skylar. De äldre barnen vaktade boskapen, som betade på ett närliggande fält, de mindre lekte gömma. Bakom buskar och sädesskyllar funno de goda gömställen. Under ett skuggrikt träd låg gårdshunden och vaktade arbetarnes matsäckskorgar. Allt var lust och lif.

Plötsligt ljödo klockorna i byns kyrka. Alla hörde upp med arbetet och vände sig mot byn. Där steg en rökpelare upp mot skyn. »Elden är lös!« ropades det. Liar och räfsor kastades, små och stora skyndade till byn för att rädda, hvad räddas kunde. Bland dem var en fattig arbetare, som endast ägde en liten stuga. Då han kom in i byn, mötte han en man, som sade honom, att elden hotade hans stuga. »Om du skyndar dig«, fortfor mannen, »kan du törhända rädda ditt husgeråd.« Den fattige arbetaren frågade då, huru det stod till med hans närmaste grannes hus. Mannen svarade, att elden just nu hade fattat tag uti det. »Då«, sade han, »måste jag först söka rädda min granne. Han är sjuk och kan ej hjälpa sig själf.« Därpå skyndade han förbi sitt eget hus till grannens. Elden hade redan hunnit fram till det rum, där den sjuke låg. Det brinnande taket hotade att falla ned på honom. Utan att låta afskräcka sig däraf trängde den hjälpsamme mannen in genom rök och lågor, tog den sjuke i sina armar och bar honom lyckligt till ett säkert ställe.

"Hvad står på -- är elden lös?
Svara då, min lilla tös!" —

"Ja, den fattat eld af våda
Vår allra största tändstickslåda." —
"Fort, fram med vatten, kära ni,
Att vi ej alla brända bli!"
Och sprutan kom på vagn med slang,
Hvarur en vatten-
stråle sprang,

Som lyckas elden kväsa,
Fast argt dess flammor hväsa. —

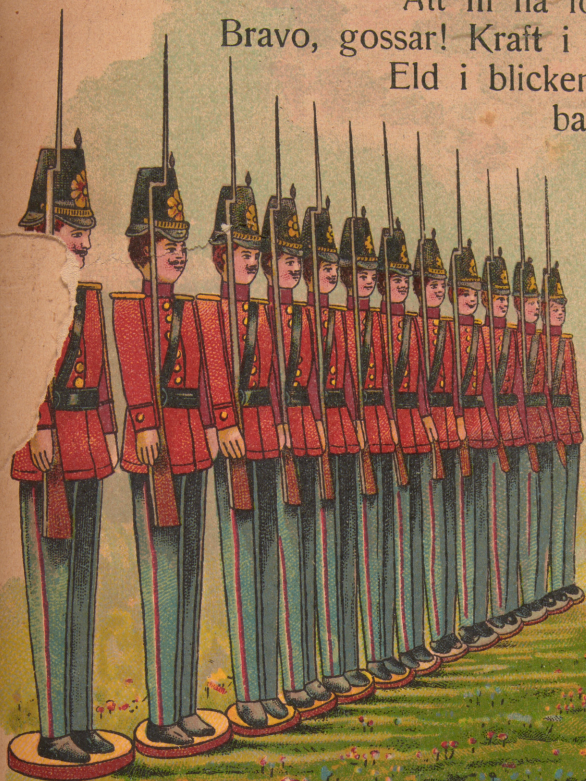
Mitt kära barn, mins väl, jag ber:
Rör aldrig elden, som du ser!

Ryggen rak och armen sträckt,
Hakan upp och ögat käckt —
Sådan skall soldaten vara

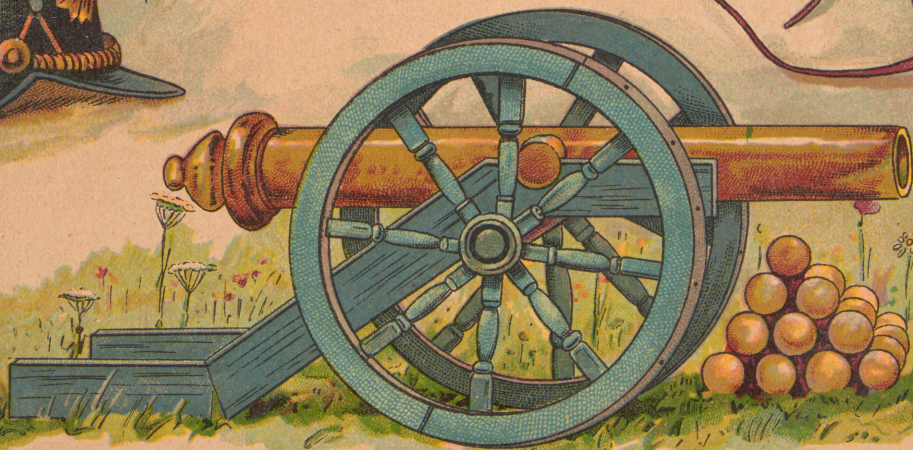
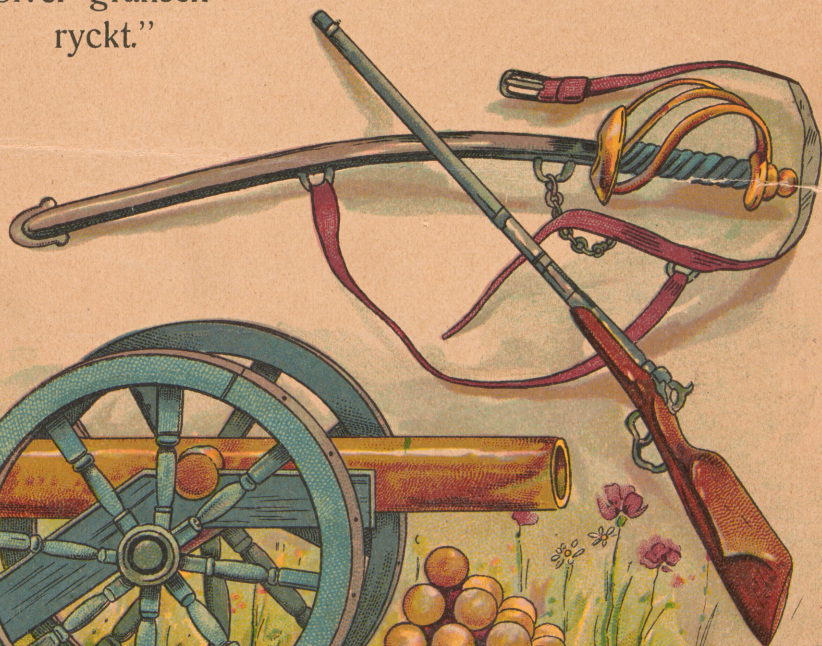
”Det är bra. Rätt så! Jag ser,
Att ni ha förkofrat er.
Bravo, gossar! Kraft i armen
Eld i blicken, mod i
barmen,

Inför fiendernas skara.

Så — gif akt, nu kommer han,
Pelle Jöns, den stolte man!

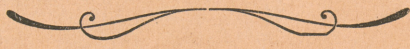
Slår hvar fiende på flykt,
Som in öfver gränsen
ryckt.”

Hunden och köttstycket.

En hund sprang på en väg. Han hade ett köttstycke i munnen. Efter en stund kom han till en å. Öfver denna låg en spång. Hunden löpte ut på spången. När han sprungit några steg på den, stannade han och såg ned i vattnet. Köttstycket, som han bar i munnen, afspeglades däri. Han trodde, att bilden af köttet, som han såg i åns vatten, var ett verkligt köttstycke, och han öppnade munnen för att taga det, men i detsamma tappade han det, som han hade.

Den, som gapar öfver mycket,
mister ofta hela stycket.

Lejonet och råttan.

Ett lejon hade en het middagsstund lagt sig att sofva i skuggan af ett träd. En mängd råttor lekte där med hvarandra. Några af dessa sprungo under leken upp på lejonets rygg. Detta väcktes däraf. I vrede tog det fast en af råttorna. Denna såg ingen utväg att komma undan. Hon bad därför lejonet flera gånger: »Förlåt mig min ohöflighet och närgångenhet! Det passar ju ej, att du, som är ett så stort och mäktigt djur, vredgas på mig, som är så liten och svag.« Lejonet bevektes af råttans bön och släppte henne lös.

En tid därefter gick lejonet genom en skog. I denna hade en jägare spänt ut ett nät för att fånga vilda djur. Lejonet fastnade i detta. Det försökte att rycka sig löst men förgäfvades. Då begynte det ryta af alla krafter. En liten råtta sprang dit, hvarifrån rytandet hördes. Då hon kom fram, såg hon, att ett lejon fastnat i ett nät. Hon kände igen lejonet. Det var detsamma, som för någon tid sedan hade skonat hennes lif. Hon skyndade därför till det och började gnaga sönder nätet. Inom en kort stund var lejonet åter fritt.

En god tröst.

Det var en söndagsmorgon. Solen sken klart och varmt in i en stuga, som låg i skogsbrynet. Friskl uft strömmade in genom det öppna fönstret. Ängen utanför prunkade med vackra blommor. Rundt omkring hördes munter fågelsång. Allt andades lust och glädje. Men inne i stugan bodde elände och sorg. Fattigdomen hade under de senare åren blifvit allt större och större. Mannen hade länge klagat öfver sin nöd och med misströstan sett mot framtiden. Hustrun åter hade vanligtvis varit vid godt mod, men i dag var äfven hon mycket nedslagen. Hon satt vid frukostbordet men åt icke en bit af maten. Ändtligen reste hon sig upp, torkade sina ögon och gick mot dörren.

Då mannen såg, att hustrun ämnade gå ut, gick han efter henne och sade: »Du får ej gå ut, förrän du sagt, hvad som fattas dig.« Hon teg några ögonblick. Därefter drog hon en djup suck och sade: »Jag drömde i natt, att vår gamle Gud var död, och att alla änglarna följde honom till grafven. Tänk, om Gud verkligen vore död!« »Huru kan du tro något så enfaldigt! Vet du då icke, att Gud aldrig kan dö?« svarade mannen. Full af glädje utbrast då hustrun: »Således lefver vår Gud ännu?« »Ja visst«, svarade mannen. »Hvem kan väl tvifla därpå?« Då omfamnade hustrum sin man och sade: »Om vår gamle Gud ännu lefver, hvarför tro vi ej och förtrösta på honom? Han har räknat hvarje hår på vårt hufvud. Icke ett hårstrå faller däraf utan hans vilja. Han kläder liljorna på marken, gifver sparfvarna sin föda och korparna sitt rof.«

Nu log mannen. Förtröstan fyllde åter hans hjärta. Han tackade hustrun, som väckt honom till besinning. »Med nytt mod«, sade han, »skall jag i morgon börja arbetet. Gud skall välsigna det.«

Nu förekom det dem, som om solen skene ännu varmare, som om blommorna vore ännu vackrare, och som om fåglarna sjönge ännu muntrare än förut.

Minsta pojken är så yr,

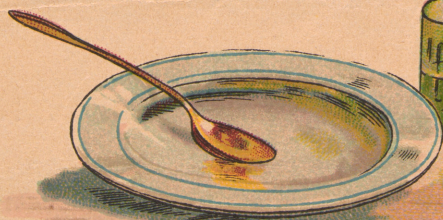
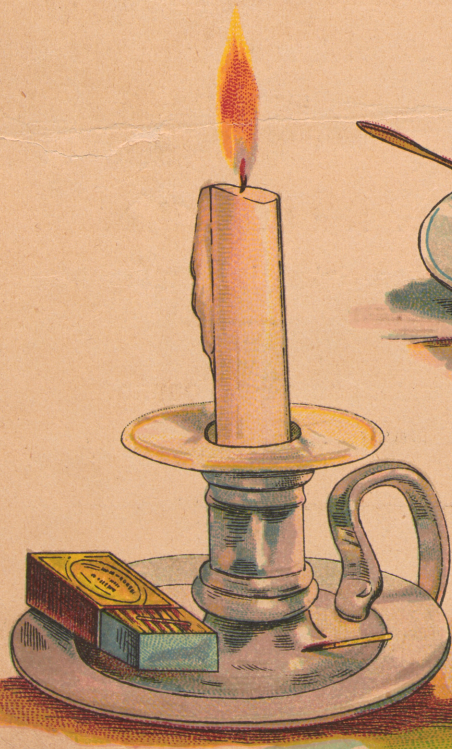
Vill ej i sin vagga sofva,
Ber, att mamma först skall lofva
Något godt till morgonda'n,
Som kan köpas uti sta'n.

Mamma lofvar: "var blott tyst,
Lägg dig utan minsta knyst,

Så att pappa ej vi störa. —
Ty om han dig skulle höra,

Fick du säkert litet smäll,
Men alls ingen karamell!"

Inches

1

2

3

4

5

6

7

8

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

Centimetres

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

